

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONMIA.

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1979

PREÀMBUL

En el procés de recuperació de les llibertats democràtiques, el poble de Catalunya recobra les seves institucions d'autogovern.

Catalunya, exercint el dret a l'autonomia que la Constitució reconeix i garanteix a les nacionalitats i regions que integren Espanya, manifesta la seva voluntat de constituir-se en comunitat autònoma.

En aquesta hora solemne en què Catalunya recupera la seva llibertat, cal retre homenatge a tots els homes i dones que han contribuït a fer-ho possible.

El present Estatut és l'expressió de la identitat col·lectiva de Catalunya i defineix les seves institucions i les seves relacions amb l'Estat en un marc de lliure solidaritat amb les altres nacionalitats i regions. Aquesta solidaritat és la garantia de l'autèntica unitat de tots els pobles d'Espanya.

El poble català proclama com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat, i manifesta la seva voluntat d'avançar per una via de progrés que asseguri una qualitat de vida digna per a tots els qui viuen, resideixen i treballen a Catalunya.

La llibertat col·lectiva de Catalunya troba en les institucions de la Generalitat el lligam amb una història d'afirmació i respecte dels drets fonamentals i de les llibertats públiques de la persona i dels pobles; història que els homes i dones de Catalunya volen prosseguir per tal de fer possible la construcció d'una societat democràtica avançada.

Per fidelitat a aquests principis i per fer realitat el dret inalienable de Catalunya a l'autogovern, els Parlamentaris catalans proposen, la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats acorda, el poble català referma i les Corts Generals ratifiquen el present Estatut.

FONT: Estatut d'autonomia de Catalunya (18 desembre 1979).

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un text públic de caràcter polític i jurídic, en concret el Preàmbul del Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979. (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Transició, després de l'aprovació de la Constitució de 1978, després de les eleccions legislatives espanyoles de 1979. (0,75 punts)

c) Comenteu tres de les idees contingudes en la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti tres de les idees següents: el caràcter de l'Estatut de recobriment de l'autogovern de Catalunya; la voluntat de Catalunya de constituir-se en comunitat autònoma, l'homenatge a tots aquells homes i dones que han contribuït a la recuperació de l'autogovern; els valors de llibertat, justícia, igualtat i lluita per la qualitat de vida de tots aquells que viuen, resideixen i treballen a Catalunya, i el lligam entre les llibertats personals i les col·lectives que la Generalitat representa. (1 punt)

A1) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut (explicant-lo) fins al 1986. (2,50 punts)

A1) Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut de Catalunya del 1979 i les seves característiques; les eleccions al Parlament de Catalunya de 1980 i els seus resultats, la formació del govern Pujol, el 23-F a Catalunya (1,25 punts); la tasca de govern duta a terme per la Generalitat d'aquesta època i també de la sorgida de les eleccions de 1984, amb la Llei de normalització lingüística, la de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i la de la policia autonòmica, entre d'altres. (1,25 punts)

A2) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de la mort de Franco fins a l'aprovació de l'Estatut (sense explicar-lo). (2,50 punts)

A2) Cal que l'alumnat faci referència a la situació política generada per la mort de Franco, a l'Assemblea de Catalunya i l'increment de l'acció de l'oposició per forçar una ruptura democràtica i a les formes que adoptà aquesta, tant a nivell de lluites obreres, estudiantils, de barris, etc; al referèndum de la llei de reforma política de 1976; a la llei d'amnistia i legalització de partits; a la celebració i resultats de les eleccions de 1977 i els seus resultats a Catalunya (1,25 punts); a l'Assemblea de Parlamentaris i al retorn del president Tarradellas, explicant seguidament l'elaboració de l'Estatut. (1,25 punts)

*Preàmbul de l'Acuerdo sobre el programa de saneamiento y reforma de la economía
(també conegut amb el nom de Pactes de la Moncloa)*

Un primer aspecto en el que se ha alcanzado una base de entendimiento ha sido el diagnóstico de la situación económica del país, calificada como grave debido a la confluencia de diversas crisis. [...]

Ha sido motivo de especial consenso la necesidad de que los costes derivados de la superación de la crisis sean soportados equitativamente por los distintos grupos sociales, así como la exigencia de democratización efectiva del sistema político y económico que ello habrá de comportar para su aceptación por el conjunto de la sociedad. [...]

Se adoptarán las medidas paralelas que aseguren una prestación eficaz y rigurosa del seguro de desempleo y un tratamiento prioritario de las modalidades de creación de puestos de trabajo, atendiendo especialmente al empleo juvenil, contratación temporal de los acogidos al subsidio de paro sin pérdida de sus derechos y a las áreas geográficas de mayor índice de desempleo. [...]

Madrid, 27 de octubre de 1977.

[Signat: Adolfo Suárez (president del Govern); Leopoldo Calvo-Sotelo (Unión de Centro Democrático); Felipe González (Partit Socialista Obrer Espanyol); Santiago Carrillo (Partit Comunista d'Espanya); Enrique Tierno Galván (Partido Socialista Popular); Josep Maria Triguñer (Partit dels Socialistes de Catalunya); Joan Reventós (Convergència Socialista de Catalunya); Juan Ajuriaguerra (Partit Nacionalista Basc); Miquel Roca (Convergència Democràtica de Catalunya) i Manuel Fraga (Alianza Popular, que signà només els apartats econòmics dels Pactes).]

FONT: Pactes de la Moncloa, 27 d'octubre de 1977.

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) un text públic de caire polític conegut com "Pactos de La Moncloa" signats pels líders dels partits polítics principals el 27 d'octubre de 1977 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant el període de la Transició, després de les eleccions de juny de 1977 i abans de l'aprovació de la Constitució de 1978. (0'75 punts).

c) Comenteu dos dels acords o punts de consens presents en la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti dos dels següents punts: diagnosi de la crisi; que els costos de la superació de la crisi siguin suportats equitativament; democratització; prestació d'atur; creació de llocs de feina, especialment entre els joves; i contractació d'aturats (1 punt)

A3) Expliqueu el procés de transició cap a la democràcia a Espanya entre el 1979 i el 1978, incloent-hi l'aprovació i les característiques de la nova Constitució.

A3) Cal que l'alumnat es refereixi a les accions de l'oposició democràtica per tal d'enderrocar el Règim, a la dimissió de d'Arias Navarro i a l'accés a la presidència del govern d'Adolfo Suárez, a l'aprovació de la Llei de Reforma Política, per les Corts franquistes i en referèndum el 15 de desembre de 1976, a la Llei d'Amnistia i la legalització de la major part dels partits opositors, a la formació per Suárez i altres de la Unión de Centro Democrático (1,25 punts); a la celebració i resultats de les eleccions del 15 de juny de 1977, al Pactes de La Moncloa, a la elaboració i aprovació de la constitució de 1978 i els seus continguts bàsics com els referits a la definició de l'Estat, la divisió de poders, la possibilitat d'aprovació d'estatuts d'autonomia i a les llibertats, entre d'altres (1, 25 punts)

A4) Expliqueu l'evolució econòmica, social i política a Espanya del període que va des de l'aprovació de la Constitució (que no s'ha d'explicar) fins a les eleccions de 1982 (sense explicar-les). (2'50 punts)

A4) Cal que l'alumnat expliqui la situació de crisi econòmica; la segona victòria de la UCD i Suárez el 1979, els primers Estatuts, el problema del terrorisme, el descontentament de sectors de l'exèrcit; la dimissió de Suárez i l'intent de cop d'Estat del 23 de febrer de 1981 (1, 25 punts); així com el govern de Calvo-Sotelo, la LOAPA i l'entrada a l'OTAN (1'25 punts)